

en-dertig leden telde (onder wie de nationalistische voormannen Sjahrir en Sjarifoeddin die, anders dan Soekarno en Hatta, niet met de Japanners samengewerkt hadden), ging in Djakarta als een soort parlement fungeren, het *Komitee* koos Soekarno tot president en Hatta tot vice-president, er kwam een kabinet, er vertrokken gouverneurs naar Sumatra en Celebes, de gehele Indonesische pers schaarde zich achter de Republiek, die Republiek ging ook voor eigen radio-uitzendingen zorgdragen en er vormden zich strijdkrachten, vooral op Java. Die strijdkrachten maakten er zich op vele plaatsen meester van de wapens van de politie – Japanse wapens werden hun òf door de Japanners toegespeeld òf door hen op dezen veroverd. Dat laatste was met name het geval in de roerige havenstad Soerabaja; daar werden de Japanse arsenalen op 1 oktober bestormd en viel een grote hoeveelheid wapens (ca. 19 000 geweren, ca. 1 000 machinegeweren, enkele stukken licht geschut, 16 tanks, 62 pantserauto's) aan jongerengroepen in handen. Vier dagen later, op 5 oktober, werd door Soekarno een geünifieerd 'leger' opgericht: de *Tentara Keamanan Rakjat*, oftewel de *TKR*, het Volks-Veiligheidsleger – geünifieerd was het slechts op papier.

Waarom *Veiligheids*-leger? Die benaming was gekozen omdat Soekarno het vooral aan Mountbatten duidelijk wilde maken dat hij geen oorlog begeerde maar slechts de erkenning van de Republiek die door middel van dat leger pretendeerde rust en orde te kunnen handhaven. Nu, die pretentie was Mountbatten welkom. Intuïtief voelde deze aan dat het Indonesische onafhankelijkheidsstreven deel was van een veel breder streven dat zich ook in Brits-Indië, Birma en Frans-Indo-China al duidelijk had geuit – de eertijds koloniale mogendheden moesten zich, meende hij, niet gewapenderhand tegen dat streven keren doch handelden verstandig als zij een akkoord nastreefden. Zelf had hij zulk een akkoord gesloten met de Birmaanse nationalistische leider Aung San die vier jaar lang met de Japanners had samengewerkt (maar, anders dan Soekarno en Hatta, zich zes maanden voor hun capitulatie tegen hen had gekeerd), en in Frans-Indo-China had hij bereikt dat een vertegenwoordiger van de Gaulle's regering eind september een eerste bespreking had gehad met de leiding van de communistische *Vietminh*-beweging welke begin september in Saigon (dat zij nadien weer had moeten prijsgeven) de Republiek Vietnam had uitgeroepen. Waarom ging, aldus Mountbatten, de Nederlandse regering niet tot overleg met Soekarno over? In overeenstemming met het algemene beleid van de Britse *Labour*-regering gelastte hij *Rear-Admiral* William A. Patterson, die met zijn vlaggeschip, de Britse kruiser 'Cumberland', op 15 september (een dag later gevolgd